

سخنرانی دکتر پوران‌دخت نیرومند، معاون آموزش سازمان در کنفرانس علمی تخصصی " استانداردهای آموزشی پلی به سوی بازارهای جهانی "

نیروی انسانی شایسته ، زیرساخت اصلی نیل به توسعه پایدار

ضمن عرض سلام و ادب خدمت حضار محترم، از برگزار کنندگان این همایش که زمینه حضور سازمان آموزش فنی و حرفه ای را در همایش فراهم کرده اند. و همچنین اساتید مدیریت آموزشی حاضر در کنفرانس به ویژه آقای دکتر بهرنگی تقدیر و تشکر مینمایم. همانگونه که مستحضرید در شرایط فعلی جهان ، ما شاهد رقابتی شدید در بین ارائه کنندگان کالاها و خدمات هستیم و هر شرکت یا سازمانی که قادر به رقابت پذیری محصولاتش نباشد از گردونه اقتصادی خارج می شود. کشورهایی که اقتصاد مبتنی بر منابع طبیعی دارند به دلیل درآمدهای حاصل از منابع طبیعی شان از جمله نفت، گاز، مواد معدنی و... زیر ساخت های سخت افزاری، نرم افزاری، مغزافزاری و سازمان افزاری شان به شکلی سازماندهی شده اند که با وجود تمایل به توسعه و تلاش های ناسازمان یافته شان در این حوزه، امکان حضور مؤثرشان در اقتصاد فناوری بنیان یعنی اقتصادی که درآمدهایش حاصل از ارزش افزوده در شبکه تولید باشد، وجود ندارد یا اگر وجود داشته باشد سهمشان ناچیز است. در این کشورها منابع یا بطور مستقیم و به صورت خام به کشورهای توانمند در عرصه فناوری صادر می شود یا بسترها به شکلی است که بخش اعظمی از درآمد حاصل از منابع که در این کشورها برای برنامه های مختلف سرمایه گذاری شده ، باز به سمت کشورهای واجد توانمندی های پایای فناورانه گسیل می شود. نمونه بارز از این خروج ، سرمایه ای است که در این کشورها برای تربیت فارغ التحصیلان دانشگاهی و یا نخبگان انجام شده و به شکل هایی چون مهاجرت نخبگان از این کشورها خارج می شود.

در راستای حل این معضلات است که ما در کشورمان شاهد تلاش مدیران و سیاستگذاران برای رفع مشکل های نهادی، قانونی و زیرساختی هستیم. تدوین سند چشم انداز ۱۴۰۴ ، سیاست های اشتغال، اقتصاد مقاومتی، آب، انرژی ابلاغ شده از سوی مقام معظم رهبری و برنامه های توسعه نمونه هایی از این اقدامات ارزشمند است. ولی آنچه مسلم است اگر بهترین قوانین و سیاست ها تدوین شوند ولی زیر ساخت های اجرایی آنها و به ویژه نیروی انسانی ماهر و متخصص در کلیه ی سطوح از مدیریت گرفته تا تکنسین ماهر، وجود نداشته باشد نیل به توسعه پایدار و اقتصاد فناوری بنیان فراهم نمی شود. و بر همین اساس که دولت محترم، آسیب شناسی زیر ساخت های اجرا یا اقتصاد مقاومتی با رویکرد تحقق آن را در اولویت برنامه های خود در سال جاری قرار داده است.

در جهان امروز همان طور که کیفیت کالاها و خدمات به یکی از ابزار مهم رقابت پذیری تبدیل شده ، تربیت نیروی انسانی ماهر و متخصصی که بتوانند محصولات با کیفیت نیز ارائه دهند، الزامی است. دولت ها برای اطمینان پیدا کردن از اینکه حداقل کیفیت در محصولات رعایت شده و حقوق مصرف کنندگان از ابعاد سلامتی ، اقتصادی و اجتماعی، تامین می شود اقدام به بررسی حداقل های کیفیت ها در قالب استانداردی کنند. در کشور مانیز مسئولیت استاندارد سازی در دو حوزه : (۱) کالاها و خدمات (۲) شایستگی های حرفه ای نیروی کار به ترتیب بر عهده دو سازمان ملی استاندارد و سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور است.

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور به منظور انطباق استانداردهای آموزشی شغل و شایستگی های خود به شاخص های بین المللی از یک سو و عضویت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در ILO، اقدام به تدوین استانداردهای آموزش شغل و شایستگی خود براساس

استانداردهای سازمان جهانی کار نموده است و بر همین اساس گواهینامه های سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور از اعتباری در خور و شایسته در جهان برخوردار است

لکن به دخالت برخی از دستگاه ها و سازمان های فاقد زیرساخت مناسب در مهارت آموزی به منظور کسب و اعتبارات و بودجه ها در یک سو تشدید فرهنگ مدرک گرایی (آنهم به دلیل زیرساخت های نهادی و قانونی نامناسب) موجب شده که تربیت نیروی انسانی شایسته آن جایگاهی که باید داشته باشد را پیدا نکند و در شرایطی که ما با توجه به ظرفیت های بالقوه جمعیت فعلی کشور از جمله جوان بودن جمعیت و (در شرایط پنجره جمعیتی) می توانستیم در صورت برنامه ریزی و سیاستگذاری های مناسب جایگاهی شایسته در شبکه ارزش افزوده کالاها و خدمات جهانی ایفا کنیم ، امکان تحقق اقتصاد فناوری بنیان فراهم نشود خوشبختانه با درک اهمیت موضوع، اقدامات قابل توجهی در سطح کشور (از جمله تدوین ابلاغ سیاستهای اقتصاد مقاومتی) انجام شده است تحقق اقتصاد فناوری بنیان ، با رویکرد تربیت نیروی انسانی ماهر نیاز به الزاماتی دارد که من به طور خلاصه به برخی موارد اشاره می کنم:

- ۱ - آسیب شناسی قوانین و مصوبات تربیت نیروی انسانی ماهر در کشور و انسجام بخشی مدیریت سیاستگذاری و برنامه ریزی آموزش های فنی و حرفه ای و تمرکز آن در سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور با توجه به زیرساخت های مناسب این سازمان.
- ۲ - ملزم نمودن کلیه دستگاهها و سازمان ها به اختصاص حداقل ۵ درصد بودجه و اعتبارات خود به ارتقاء شایستگی های حرفه ای نیروی انسانی حوزه تحت مدیریت یک واحد و یکپارچه .
- ۳ - ارائه مشوق های مناسب به صنایع و بنگاهها برای ارتقاء مستمر تربیت نیروی انسانی ماهر (البته لازم به ذکر است که تا قبل از تجمیع عوارض به دلیل اعمال مستقیم این مشوق ها، تربیت نیروی انسانی ماهر بسیار مورد توجه قرار گرفت و بعد از آن امکان رصد و رهگیری مناسب آموزش های ضمن کار که با هدف نگهداشت فرصت شغلی برای شاغلین انجام می شود امکانپذیر نیست). و لازم است در این بخش بازنگری جدی صورت گیرد .
- ۴ - متناسب کردن بودجه و اعتبارات نظام آموزش رسمی و غیر رسمی کشور با توجه به جایگاه آموزش های فنی و حرفه ای
- ۵ - حمایت مؤثر از طراحی و استقرار نظام صلاحیت حرفه ای.
- ۶ - بازنگری در مشوق ها و حمایت های ترغیب کننده ،جامعه به دریافت مدارک و به عبارتی رشد فرهنگ مدرک گرایی.
- ۷ - طراحی و استقرار نظام جامع اطلاعات بازار کار با هماهنگی کلیه دستگاههای ذینفع در اسرع وقت.
- ۸ - تبیین سیاست های دیپلماسی مهارت کشور و مشارکت کلیه دستگاهها و سازمان ها به منظور حضور مؤثر کشور در عرصه های بین المللی.
- ۹ - با توجه ضرورت توجه به ابعاد الگوی توسعه پایدار در برنامه ریزی های درسی و تدوین استانداردهای آموزشی شغل و شایستگی ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور بهبود چارچوب استانداردهای آموزش شغل و شایستگی خود با رویکرد تقویت ابعاد ایمنی ، بهداشتی و محیط زیستی ، افزایش شناخت مفهوم فناوری کار آفرینی و آینده پژوهی هر شغل برای نیل به جایگاه برتر علم و فناوری در منطقه (بر اساس سند چشم انداز ۱۴۰۴) از مهمترین اولویت های خود در حوزه برنامه ریزی درسی قرار داده است. و امیدوارم در فضایی مناسب بتوانیم دستاوردهای این رویکرد جدید سازمان را بتوانیم به استحضار شما ذینفعان برسانم.

در پایان لازم است تاکید نمایم که تربیت نیروی انسانی شایسته با توجه به استانداردهای جهانی نیاز به زیر ساخت های مناسب و رویکرد شایسته خواهی دارد(اعم از شایسته خواهی ، شایسته گزینی ، شایسته پروری و شایسته سالاری)

امیدوارم که با درک اهمیت نیروی انسانی شایسته در بهبود حوزه های مختلف از جمله شرایط زیست محیط، فناوری، کشاورزی ، گرفته تا رفع بیکاری و ایجاد اشتغال کشور و همچنین ضرورت توجه به اهمیت استانداردهای آموزش شغلی و شایستگی در بهبود این شرایط، شاهد همکاری کلیه دستگاهها، جهت حضور مؤثر کشور در عرصه جهانی باشیم. توفیق روز افزونتان را از درگاه ایزد منان خواستارم.

دکتر پوران دخت نیرومند

معاون آموزش سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

۱۳۹۳/۰۳/۲۱ کنفرانس علمی تخصصی استانداردهای آموزشی پلی

به سوی بازارهای جهانی